

Toms Veiss: Laikam no Cēsīm neaizbēgt. Un patiesībā to nemaz nevajag.



Pirmie pasākumi Cēsu skolās un Jauniešu domē, vēlāk darbs Latvijā un ārvalstīs, bet tagad – iecere pie viena galda pulcēt pasākumu radītājus un pasūtītājus. Cēsnieks, producers un režisors Toms Veiss veido forumu PULSE, kura tapšanā iesaistījušies arī vairāki cēsnieki. Sarunā – par cilvēkiem, kuri palīdzējuši sākt, darbu aiz skatuves un vēlmi mainīt ierasto.

Kā sākās tavs ceļš pasākumu veidošanā Cēsīs?

Profesionāli šajā nozarē darbojos teju deviņus gadus, taču aizrautība ar notikumu rādīšanu sākās krietni agrāk. Cēsu 1. pamatskolā Ilzes Breides vadībā pirmoreiz iepazinu nelielu pasākumu tapšanas aizkulisēs. Tam sekoja drosmīgāki piedzīvojumi, vadot Cēsu novada Jauniešu domes komandu. Šajā laikā īpaša nozīme bija arī tam, ka satiku Ivetu Jermolājevu. Varēju eksperimentēt, kļūdīties un saprast, cik ļoti mani aizrauj iespēja no trauslas idejas radīt kaut ko īstu.

Spēcīgu iespaidu atstāja Gundegas Skudriņas veidotās performances Cēsu pilsētas svētkos. Tās atklāja līdz tam neredzētu radošuma pasauli – dažādu mediju mijiedarbību, drosmīgas idejas un jaunas formas. Iespējams, tieši tāpēc vēlāk tik mērķtiecīgi tiecos nonākt viņas komandā.

Vēlāk Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolā apguvu audiovizuālu pieredžu veidošanu un sastapu cilvēkus, kurus šodien saucu par draugiem un kolēģiem. Aizsākās arī sadarbība ar Ingu Cipi un Gunitu Bārdi, kuras mani iedvesmo joprojām. Tolaik tapa mans uzņēmums MAKING MAGIC, kas darbojas jau astoņus gadus. Līdztekus darbam savā aģentūrā esmu strādājis Latvijā un pasaulē ar “Skudras Metropole” un “Don’t Panic Design” komandām.

Mans radošais stāsts ir grūti nošķirams no Cēsīm. Daudz kas no tā, ko radu šodien, joprojām sakņojas šeit. Laikam no Cēsīm neaizbēgt. Un patiesībā to nemaz nevajag.

Ko tu pasākumā pamani tādu, ko skatītājs parasti neredz?

Droši vien vairs nemāku doties uz notikumiem tikai kā skatītājs. Redzu, kā cilvēks tiek sagaidīts, kur uz mirkli apjūk, kā virzās cilvēku plūsma, vai mūzika sākas īstajā brīdī, ko dara personāls, pat to, kā smaržo telpa. Bieži pieķeru sevi skatāmies uz cilvēkiem zālē, jo tieši tur visbiežāk rodama atbilde, vai notikums patiešām strādā.

Skatītājam nav jāzina, ka aiz trīs sekunžu pārejas starp gaismu, skaņu un video stāv desmitiem cilvēku un mēnešiem ilgs darbs. Producenta uzdevums zināmā mērā ir padarīt šo sarežģīto darbu neredzamu, ļaujot cilvēkam vienkārši piedzīvot.

Man vienmēr ir svarīgi arī cilvēki, kuri stāv aiz notikuma. Tie, kurus skatītājs varbūt nekad neieraudzīs starpešu gaismā, bet bez kuriem šī gaisma nemaz neiedegtos.

Ko pasākumu vidē gribētu mainīt, un kāpēc pats ķeries pie darīšanas?

Gribētu, lai retāk vadāmies pēc principa “mēs tā vienmēr esam darījuši”. Mainās tehnoloģijas, cilvēku uzmanības paradumi, paaudzes un komunikācijas formas. Līdz ar to jāmainās arī veidam, kā radām pieredzes.

Tas sasaucas arī ar mūsu komandai būtisku jautājumu – drošību. Bieži sev un kolēģiem vaicāju: vai tiešām jānotiek kam smagam, lai sāktu ieviest prakses, kas citviet Eiropā jau gadu desmitiem ir pašsaprotamas? Gribētos, lai spējam būt soli priekšā un mācīties no citu pieredzes.

Tikpat būtiska ir sadarbība. Latvijas tirgus ir mazs, un reizēm pārāk daudz enerģijas iztērējam, sargājot katrs savu nelielo teritoriju. Mēs varam pirmdien konkurēt par vienu projektu un trešdien sēdēt pie viena galda, lai runātu par to, kā visai nozarei kļūt profesionālākai.

PULSE sākās ar daudzām sarunām pēc projektiem, mašīnās, aizkulisēs un pie kafijas – par to, kā nozarē pietrūkst un ko varētu darīt citādi. Vienā brīdī sapratu: ir ļoti viegli vēl piecus gadus turpināt teikt, ka “kādam vajadzētu”. Daudz grūtāk ir pateikt: labi, mēģināšu es.

Projektam pievienojās aizrautīga komanda, kuras lielākā daļa nāk no Cēsīm. Tas ļāva

vēl spēcīgāk noticēt – mēs to varam. Noteikti gribu izcelt projekta kodolgrupu: Emīliju Kati Tomsoni, Žaklīnu Bušu, Anniju Līci, Tomu Rodinu, Paulu Lazdiņu un Līgu Sipjaginu.

Ko ieteiktu cilvēkam, kuram ar nelielu budžetu jārada labs pasākums savā pilsētā vai pagastā?

Finanses ir izaicinājums gandrīz jebkura mēroga notikumā – mainās tikai skaitļi un ambīcijas. Turklāt nevaram visu atvēlēt tam, ko skatītājs uzreiz ierauga. Līdzās radošajai daļai ir tehnika, drošība, infrastruktūra un personāls. Bieži tieši tas, ko cilvēks nemaz nepamana, ir tas, bez kā pasākums nevarētu notikt.

Es sāktu ar jautājumu: kāpēc cilvēkam uz šo būtu jāatnāk? Ar ierobežotu budžetu nav iespējams izdarīt visu, un arī nevajag. Vērtīgāk ir radīt vienu atmiņā paliekošu pieredzi, nevis piepildīt programmu ar desmit lietām, kurām katrai pietrūkst spēka.

Noteikti izmantotu to, kas konkrētajai vietai jau pieder. Cēsīm un novadam ir milzīga priekšrocība – vide ar raksturu. Mežs, ezers, pagalms, šķūnis vai industriāla telpa var kļūt par daudz spēcīgāku scenogrāfiju nekā dārga, mākslīgi uzbūvēta dekorācija.

Skaista fotogrāfija vēl nav apliecinājums tam, ka notikums ir izdevies. Man svarīgi, lai cilvēks kaut ko paņem līdzi – domu, sarunu, iedvesmu vai vienkārši sajūtu, kas paliek arī tad, kad skatuve jau ir tukša.

Ko vēlies panākt ar PULSE, un kā sapratīsi, vai tas izdevies?

Man ir svarīgi pie viena galda pulcēt tos, kuri notikumus rada, un tos, kuri tos pasūta: producentus, radošos un tehniskos profesionāļus, uzņēmumu, kultūras un publiskā sektora pārstāvjus. Ikdienā nereti atrodamies dažādās galda pusēs, taču atbildība par notikuma kvalitāti ir kopīga.

Gribam runāt par drošību, tehnoloģijām, auditorijas paradumu maiņu, darba kultūru un mūsu konkurētspēju ārpus Latvijas. Starptautisko profesionāļu klātbūtne dod iespēju gan mācīties, gan parādīt, ko spējam mēs. Man būtu svarīgi, lai viņi Latviju ieraudzītu arī kā vietu, kur paši gribētu atgriezties un radīt – Rīgā, Cēsīs vai citviet.

Ar pilnu zāli vien nepietiktu. Daudz svarīgāk būtu pēc gada dzirdēt, ka divi cilvēki satikās PULSE un kopā radīja projektu. Ka Latvijas uzņēmums atrada sadarbības partneri Eiropā. Ka jauns producers uzdrošinājās īstenot savu ideju vai kāda forumā sāka saruna pārtapusi konkrētā uzlabojumā. Es skatītos uz to, kas no šīm divām dienām ir izaudzis.

Ar ko sākt jauniešiem Cēsīs, kurš arī grib veidot pasākumus?

Negaidi, kad kāds tev dos atļauju sākt. Reizēm pirmais solis ir saņemt drosmi uzrakstīt, piezvanīt vai piekļaut pie durvīm un pateikt: es gribu mācīties, gribu palīdzēt un esmu gatavs darīt.

Arī mans ceļš lielā mērā sākās tā – piesakoties vietās, kurās tobrīd pats vēl nebiju pārliecināts, vai esmu gatavs atrasties. Tā pavērās iespējas nonākt aģentūrā “Skudras Metropole”, Latvijas Televīzijā un citviet.

Šajā nozarē attiecības un uzticēšanās rodas darbā, reizēm arī trijos naktī, kopīgi risinot saspringtas situācijas. Tad ļoti ātri ieraugām cilvēka attieksmi un to, vai uz viņu var paļauties. Ja ir interese, darba spars un vēlme uzņemties atbildību, iespaidīgām kontaktu lokam sākumā nav izšķirošas nozīmes.

Mans stāsts sākās Cēsīs – ar nelieliem notikumiem, cilvēkiem, kuri man uzticējās, un iespējām, kurām pietika drosmes pateikt “jā”. Tāpēc es teiktu: sāk ar pirmo drosmīgo soli. Nākamais bieži kļūst redzams tikai pēc tam.

Foruma mājas lapa skatāma **šeit**.